association PARABOLE

parabole.asso@gmail.com
www.parabole-asso.org
Facebook Parabole Paris
tel : +09 87 01 75 22
+33 6 43 75 42 15 (SMS)
+33 6 84 87 36 59 (Facebook Messenger)

BIULETYN INFORMACYJNY nr 3

Paryż, wrzesień 2025

CZY OBYWATEL POLSKI MOŻE ZAŁOŻYĆ FIRMĘ WE FRANCJI?

Tak, Polak może zarejestrować firmę we Francji, nawet jeśli nie jest rezydentem.

Oto najważniejsze informacje:

Warunki ogólne

Polski obywatel jako obywatel Unii Europejskiej, ma prawo do prowadzenia działalności gospodarczej we Francji na takich samych zasadach jak obywatele francuscy.

Główne formy samozatrudnienia we Francji:

1. Micro-entrepreneur (mikro-przedsiębiorca) lub auto-entrepreneur (samozatrudnienie)

Czy należy wybrać status **mikro-przedsiębiorstwa czy samozatrudnienia?**
Należy pamiętać, że od 2016 r. oba terminy zostały połączone w jeden status. Obecnie, mimo że nazwa „samozatrudniony" jest nadal używana w języku potocznym, jedynym statusem istniejącym prawnie jest **status mikro-przedsiębiorcy (micro-entrepreneur) lub mikro-przedsiębiorstwa (micro-entreprise).**

– najpopularniejsza i najprostsza forma:

- Dla osób, które dopiero zaczynają lub chcą działać na małą skalę.
- Prosty system podatkowy i składkowy.
- Limity obrotów:
  - **188 700 €** rocznie – działalność handlowa.
  - **77 700 €** rocznie – usługi i działalność wolnych zawodów.
- Rozliczenia miesięczne lub kwartalne (podatki + składki społeczne w jednej opłacie).
- Możliwość korzystania z ryczałtu podatkowego.

2. **Entreprise individuelle (EI)** – klasyczne jednoosobowe przedsiębiorstwo:
   - Więcej obowiązków administracyjnych.
   - Brak limitów obrotu.
   - Pełna księgowość lub uproszczona (w zależności od formy opodatkowania).
   - Możliwość wybrania statusu **EI à responsabilité limitée-EIRL (przedsiębiorca indywidualny z ogniczoną odpowiedzialnością)** lub **Entrepreneur Individuel (przedsiębiorca indywidualny z ochroną majątku osobistego).**
3. **Profession libérale** – wolne zawody:
   - Lekarze, prawnicy, tłumacze, projektanci itp.
   - Mogą działać jako micro-entrepreneur lub w klasycznej formie EI.

Najprostsza forma działalności: Micro-entrepreneur (mikro -przedsiębiorca)

- Rejestracja możliwa całkowicie online, bez konieczności posiadania kapitału początkowego.
- Niskie składki URSSAF (tylko od faktycznego obrotu).
- **Rejestracja na: https://autoentrepreneur.urssaf.fr**

Samozatrudnienie – więcej informacji

Samozatrudnienie (autoentreprenariat) to **jednoosobowa działalność gospodarcza** objęta systemem podatkowym dla mikroprzedsiębiorstw oraz systemem mikroubezpieczeń społecznych w zakresie opłacania składek i podatków. Ten uproszczony system został stworzony, aby **ułatwić formalności związane z założeniem i prowadzeniem działalności,** a jednocześnie umożliwić **korzystanie ze specjalnej ochrony socjalnej** i innych korzyści:

- Uproszczone formalności administracyjne;
- Uproszczony sposób obliczania i płatności składek na ubezpieczenie społeczne, a także podatku dochodowego (jeśli zdecydujesz się na płatność podatku dochodowego zryczałtowaną);
- Ochrona socjalna (ubezpieczenie zdrowotne, emerytalne itp.);
- Prawo do szkolenia zawodowego.

Samozatrudniony może wykonywać działalność jako **rzemieślnik, handlowiec** lub **członek wolnego zawodu**, zarówno w charakterze głównym (wyłącznie jako samozatrudniony), jak i dodatkowym (równolegle do statusu pracownika, emeryta, studenta itp.).

Samozatrudniony płaci składki zgodnie ze swoim obrotem (CA - chiffre d'affaires).

Samozatrudnieni płacą składki w zależności od obrotu bez podatku VAT (Hors Taxes).

Aby określić obroty, samozatrudniony musi uwzględnić całkowitą wartość sprzedaży lub usług:

- obroty odpowiadają całkowitej wartości faktur otrzymanych w danym okresie
- ewentualne napiwki należy uwzględnić w obrotach, a zatem podlegają one opodatkowaniu i składkom na ubezpieczenie społeczne
- nie uwzględnia się zysku (różnica między przychodami a wydatkami)

LIMITY OBROTU

Aby skorzystać z systemu mikroprzedsiębiorstw, roczny obrót nie może przekroczyć w ciągu pełnego roku kalendarzowego limitów ustalonych w zależności od rodzaju działalności.

Dla samozatrudnionych rzemieślników, handlowców i wolnych zawodów nieobjętych regulacjami:

- **188 700 €** w przypadku **sprzedaży towarów**, przedmiotów, materiałów eksploatacyjnych, artykułów spożywczych na wynos lub do spożycia na miejscu lub świadczenia usług zakwaterowania, w tym wynajmu sklasyfikowanych kwater turystycznych, z wyjątkiem wynajmu umeblowanych lokali mieszkalnych, dla których próg wynosi 77 700 €;
- **77 700 €** dla **usług** zaliczanych do kategorii zysków przemysłowych i handlowych (BIC – bénéfices industriels et commerciaux) lub zysków niehandlowych (BNC -Bénéfices non commerciaux);
- w przypadku **działalności mieszanej** (sprzedaż i świadczenie usług) mikroopodatkowanie ma zastosowanie pod dwoma warunkami:
  - całkowity obrót (sprzedaż i świadczenie usług łącznie) nie może przekraczać progu mikro-opodatkowania dla kategorii „Sprzedaż", tj. 188 700 EUR;

- oraz łączny obrót z tytułu świadczenia usług (suma **BIC** i **BNC**) nie może przekraczać progu mikro-podatkowego dla kategorii „Świadczenie usług", tj. 77 700 EUR.

W przypadku samozatrudnionych osób wykonujących wolne zawody objętych Cipav (kasa emerytalna zrzeszająca wolne zawody):

- 77 700 EUR łącznego obrotu, działalność polegająca wyłącznie na świadczeniu usług BNC lub działalność mieszana.

Warto wiedzieć:

- Próg ten jest proporcjonalnie rozłożony w przypadku rozpoczęcia działalności w trakcie roku. Na przykład:
  w przypadku rozpoczęcia działalności w dniu 1 marca 2024 r. w zakresie świadczenia usług, działalność będzie trwała tylko 306 dni w 2024 r. Próg obrotów, którego nie można przekroczyć, wyniesie 77 700 € x 306 /366 = 64 962 €.
- W przypadku przekroczenia tych limitów przez dwa kolejne lata przedsiębiorca przechodzi do systemu podatkowego opartego na rzeczywistych dochodach i wychodzi z systemu podatkowego dla mikroprzedsiębiorstw. W związku z tym nie może już być samozatrudniony.

SKŁADKI ZDROWOTNE I SPOŁECZNE

Wysokość składek i opłat socjalnych oblicza się poprzez pomnożenie miesięcznego lub kwartalnego obrotu przez stawkę, która różni się w zależności od sektora działalności (patrz poniżej). Dzięki temu osoba prowadząca działalność gospodarczą na własny rachunek z góry zna wysokość swoich składek socjalnych.

Poniżej **stawki składek** obowiązujące w zależności od sektora działalności **z uwzględnieniem środków nadzwyczajnych** mających na celu ochronę **siły nabywczej.**

Stawki składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne w zależności od sektora działalności:

- Zakup/odsprzedaż, sprzedaż artykułów spożywczych do spożycia na miejscu oraz świadczenie usług zakwaterowania (BIC) - 12,3 %
- Świadczenie usług (BNC) i zawody wolne nieuregulowane (BNC) - 24,6% od 1 stycznia 2025 r.
- Świadczenie usług – handel i rzemiosło (BIC) - 21,2 %
- Zawody wolne uregulowane podlegające Cipav (BNC) - 23,2% od 1lipca2024 r.
- Wynajem umeblowanych kwater turystycznych sklasyfikowanych jako kwatery turystyczne - 6 %.

Więcej informacji

- W przypadku działalności wolnych zawodów rozpoczętej od 2018 r. i niepodlegającej CIPAV, podwyższenie stawek następuje stopniowo przez 2 lata.
- Od 1 stycznia 2026 r. stawka „Inne usługi" wyniesie 26,1%.

Ważne: 0 € wpływów = 0 € do zapłaty

Jeśli nie osiągasz obrotów, nie płacisz podatku dochodowego ani składek na ubezpieczenie społeczne.

Warto wiedzieć:

W zeznaniu podatkowym należy wykazać wyłącznie faktury, które zostały zapłacone. Oprócz składek na ubezpieczenie społeczne, osoby prowadzące działalność gospodarczą w ramach mikroprzedsiębiorczości są zobowiązane do opłacania **składki na szkolenia zawodowe**, która uprawnia je do korzystania z prawa do szkoleń zawodowych (pod warunkiem wykazania dodatniego obrotu w poprzednim roku kalendarzowym).

Składka ta, płatna co miesiąc lub co kwartał, wynosi:

- 0,3% obrotu dla rzemieślników;
- 0,1% obrotów dla handlowców;
- 0,2% obrotów dla wolnych zawodów regulowanych i nieregulowanych.

Warto wiedzieć:

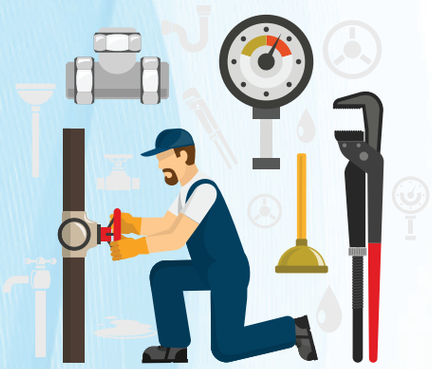

Prawo do szkolenia zawodowego jest zarządzane przez organ wskazany w zaświadczeniu o składce na szkolenia zawodowe, które będzie dostępne po zakończeniu ostatniego okresu rozliczeniowego w roku (4. kwartał lub grudzień).

Uwaga na:

- Jeśli chcesz prowadzić firmę, a mieszkasz w Polsce, musisz sprawdzić, czy nie zachodzi tzw. „siedziba faktyczna" we Francji — czyli gdzie faktycznie prowadzisz działalność.
- Jeśli mieszkasz we Francji: możesz założyć firmę, ale musisz mieć adres i ewentualnie numer ubezpieczenia społecznego (można go uzyskać po zameldowaniu i zgłoszeniu do CPAM - Caisse primaire d'assurance maladie).

Co jest potrzebne do założenia firmy:

1. Dokument tożsamości (dowód osobisty lub paszport).
2. Adres siedziby we Francji (może być prywatny, lokal wynajęty, biuro w wirtualnej siedzibie).
3. Numer telefonu i adres e-mail.
4. Wybór formy prawnej - najprostsza to micro-entreprise (mikrofirma) - odpowiednik polskiej jednoosobowej działalności gospodarczej).
5. W niektórych przypadkach: potwierdzenie kwalifikacji zawodowych (np. przy zawo dach regulowanych – budownictwo, fryzjerstwo, transport itp.).

Proces rejestracji:

1. Wejdź na stronę: https://autoentrepreneur.urssaf.fr
2. Kliknij „Créer mon auto-entreprise" (Utwórz moją działalność).
3. Wypełnij formularz (dane osobowe, adres, rodzaj działalności).
4. Dołącz skan dokumentu tożsamości.
5. Po kilku dniach dostajesz:
   - **Numer SIRET** (odpowiednik NIP + REGON),
   - Potwierdzenie rejestracji (e-mail + pocztą),
   - Informacje o składkach (URSSAF) i podatkach.

➛ CO NOWEGO U SAMOZATRUDNIONYCH WE FRANCJI

Zmiany w opodatkowaniu VAT

Planowano obniżenie progu zwolnienia z VAT do 25 000 € od marca 2025 roku, co wywołało krytykę ze względu na potencjalne obciążenia dla małych przedsiębiorców. Rząd tymczasowo zawiesił tę zmianę i zapowiedział konsultacje społeczne w tej sprawie.

Obowiązek fakturowania elektronicznego

Wprowadzono harmonogram przejścia na fakturowanie elektroniczne:

- Od **1 września 2026 roku**: obowiązek odbierania faktur elektronicznych.
- Od **1 września 2027 roku**: obowiązek wystawiania faktur elektronicznych.
- Dodatkowo, wprowadzony zostanie obowiązek tzw. e-reportingu, czyli przesyłania danych transakcyjnych do administracji skarbowej.

Wzrost składek na ubezpieczenia społeczne

Dla samozatrudnionych wykonujących działalność w ramach BNC (bénéfices non commerciaux) i niepodlegających CIPAV:

Od **1 stycznia 2025 roku**: składki wzrosły z 23,1% do **24,6%**.

Od **1 stycznia 2026 roku**: planowany wzrost do **26,1%**.

Dla beneficjentów ulgi ACRE (Aide à la création ou reprise d'entreprise) składki również wzrosną odpowiednio.

Zmiany w usługach dla osób prywatnych (services à la personne)

Od 1 stycznia 2025 roku zniesiono wymóg wyłączności dla działalności usługowej na rzecz osób prywatnych w celu korzystania z ulg podatkowych. Obecnie możliwe jest prowadzenie dodatkowej działalności, pod warunkiem że nie przekracza ona 30% całkowitego przychodu, a dla każdej działalności prowadzona jest oddzielna księgowość.

Nowe formy wsparcia

W 2025 roku wprowadzono dodatkowe formy wsparcia dla samozatrudnionych:

- Kredyt podatkowy na ekologiczną transformację: dla przedsiębiorców inwestujących w rozwiązania przyjazne środowisku.
- Wsparcie cyfryzacji: np. w regionie Île-de-France dostępny jest bon cyfrowy do 1500 € na rozwój obecności online i zabezpieczenie działalności.

Te zmiany mają na celu dostosowanie działalności samozatrudnionych do nowych realiów gospodarczych i technologicznych. Warto śledzić aktualności i dostosowywać swoją działalność do obowiązujących przepisów.

Jakie są procedury zamkniecia działalności gospodarczej?

Przygotowujesz się do zakończenia działalności jako samozatrudniony?

Urssaf może pomóc Ci w załatwieniu niezbędnych formalności. Są one konieczne do uregulowania Twojej sytuacji i poinformowania różnych instytucji o zakończeniu działalności.

Zamknięcie jednoosobowej działalności gospodarczej

Krok 1: zgłoś zakończenie działalności

Od 1 stycznia 2023 r. strona internetowa ***formalites.entreprises.gouv.fr*** INPI jest **punktem kompleksowej obsługi** wszystkich formalności związanych z **założeniem, zmianą i zakończeniem działalności gospodarczej.**

Aby zgłosić zakończenie działalności:

- Wypełnij formularz całkowitego zakończenia działalności niezarobkowej na portalu „guichet unique" za pośrednictwem France connect + (musisz posiadać cyfrowy identyfikator pocztowy i podpis elektroniczny) na stronie ***formalites.entreprises.gouv.fr.***

- Podane informacje są następnie przekazywane do różnych partnerskich instytucji (Urssaf, DGFiP, Insee, Greffe, Chambre de métiers et de l'artisanat...).
- Przez cały czas trwania postępowania można śledzić postępy w rozpatrywaniu sprawy na pulpicie nawigacyjnym punktu kompleksowej obsługi
- Zmiana statusu (changement de régime social)

  Przechodzisz ze statusu samozatrudnionego przedsiębiorcy do statusu jednoosobowej działalności gospodarczej w systemie podatkowym opartym na rzeczywistych dochodach lub odwrotnie?

Nie musisz wyrejestrowywać swojej działalności. Skontaktuj się z Urssaf, aby dowiedzieć się, jakie kroki należy podjąć w celu zmiany statusu. Zmiana ta wejdzie w życie 1 stycznia roku następującego po złożeniu wniosku. Pamiętaj również o skontaktowaniu się z urzędem skarbowym w celu zarejestrowania tej zmiany w systemie podatkowym.

- **Automatyczne wykreślenie (Radiation d'office)**

  Automatyczne wykreślenie oznacza, że zostajesz wykreślony z rejestru ubezpieczeń społecznych, jeśli nie zgłosiłeś obrotu lub jeśli przez 24 miesiące lub 8 kolejnych kwartałów nie osiągnąłeś żadnego obrotu. Nie musisz podejmować żadnych działań w celu zgłoszenia zakończenia działalności, ponieważ wykreślenie następuje automatycznie.

- **Likwidacja (Liquidation judiciaire)**

  W przypadku likwidacji, zostaniesz automatycznie wykreślony z rejestru Urssaf po otrzymaniu wyroku sądu, chyba że prowadzisz inną działalność gospodarczą.
  Jeśli w ciągu 30 dni nie otrzymasz informacji od Urssaf dotyczących wykreślenia, należy przesłać do Urssaf wyrok dotyczący likwidacji. Informacja ta nie musi być przekazywana do Urssaf przez likwidatora lub pełnomocnika.

- **Zgon (Décès)**

  Spadkobiercy muszą dopełnić formalności związane z zakończeniem działalności za pośrednictwem portalu INPI pod adresem formalites.entreprises.gouv.fr.
  Składki niezapłacone w dniu śmierci lub nadpłacone wchodzą w skład spadku.

Warto wiedzieć:

- W przypadku zakończenia działalności zawodowej jako osoba samozatrudniona lub w przypadku śmierci jako przedsiębiorca indywidualny, zasada rozdzielenia majątku osobistego i zawodowego nie ma już zastosowania. Majątek zostaje zatem połączony.

Krok 2: ureguluj swoje konto Urssaf

- **Musisz zgłosić ostatnie obroty** i, w razie potrzeby, opłacić składki na stronie internetowej autoentrepreneur.urssaf.fr lub w aplikacji mobilnej AutoEntrepreneur Urssaf, **w ciągu 30 dni od daty zakończenia działalności**.
- W przypadku braku płatności Urssaf może nałożyć kary i opłaty za zwłokę.
- **Ochrona socjalna:**

Twoje prawa w przypadku zakończenia działalności

Kiedy zgłaszasz zakończenie działalności w punkcie kompleksowej obsługi, INPI przekazuje tę informację organom ubezpieczeń społecznych oraz administracji podatkowej.

Jaki wpływ ma zakończenie działalności na świadczenia socjalne?

Ubezpieczenie zdrowotne

Ubezpieczenie zdrowotne nadal jest pokrywane przez Caisse primaire d'assurance maladie (Cpam) w miejscu zamieszkania w zakresie „ubezpieczenia zdrowotnego". Część „uzupełniająca" jest pokrywana przez mutuelle / ubezpieczenie lub uzupełniające ubezpieczenie zdrowotne.

Jeśli zaprzestaniesz działalności w trakcie pobierania zasiłku chorobowego, możesz zachować te uprawnienia przez 12 miesięcy, o ile nie nabyłeś uprawnień z tytułu nowej działalności.

Prawo do zasiłku dla bezrobotnych

Zaprzestajesz działalności na własny rachunek nie z własnej woli i na stałe?

Możesz pod pewnymi warunkami skorzystać z zasiłku dla osób prowadzących działalność na własny rachunek (ATI). Zasiłek ten może być wypłacany przez 6 miesięcy w celu zabezpieczenia Twojej sytuacji zawodowej, bez dodatkowych składek z Twojej strony.

Rozpatrzone zostanie również przyznanie prawa do „zasiłku powrotnego do pracy" (ARE), jeśli spełniasz odpowiednie warunki. W takim przypadku prawo to zostanie Ci przyznane zamiast ATI, jeśli jest to dla Ciebie korzystniejsze.

Co trzeba jeszcze zrobić, żeby zakończyć działalność?

Złożyłeś wniosek o zakończenie działalności za pośrednictwem portalu INPI pod adresem formalites.entreprises.gouv.fr. Informacja ta zostanie przekazana bezpośrednio do urzędu skarbowego dla przedsiębiorstw (SIE).

Następnie w ciągu 60 dni należy złożyć ostatnie zeznanie podatkowe dotyczące wyników działalności i dochodów na stronie impots.gouv.fr.

Jeśli działalność podlegała opodatkowaniu podatkiem VAT, należy złożyć deklarację nr CA3 (system księgowości rzeczywisty normalny – regime réel normal) w ciągu 30 dni lub nr CA 12 (system księgowości rzeczywisty uproszczony – regime réel simplifié) w ciągu 60 dni.

Jeśli zaprzestaniesz działalności w trakcie roku, możesz zwrócićsię do urzędu skarbowego dla przedsiębiorstw o zmniejszenie podatku od nieruchomości przedsiębiorstw (CFE) proporcjonalnie do czasu prowadzenia działalności przed 31 grudnia następnego roku.

Zapraszamy do zapoznania się naszymi innymi Biuletynami Informacyjnymi:

- **FRANCUSKIE PRAWO PRACY – KLUCZOWE INFORMACJE**
- **RODZINA**

association PARABOLE
parabole.asso@gmail.com
www.parabole-asso.org
Facebook Parabole Paris
tel : +09 87 01 75 22
+33 6 43 75 42 15 (SMS)
+33 6 84 87 36 59 (Facebook Messenger)

BIULETYN INFORMACYJNY nr 1

Paryż, kwiecień 2025

FRANCUSKIE PRAWO PRACY – KLUCZOWE INFORMACJE

Dostęp obywatela polskiego do francuskiego rynku pracy

Polacy, którzy chcą pracować we Francji, mają do tego prawo zgodnie z przyjętą w UE zasadą o swobodnym przepływie pracowników wewnątrz Wspólnoty Europejskiej.

Nie ma obowiązku posiadania pozwolenia na pracę *(permis de travail)* ani karty pobytu *(carte de séjour)*. Podczas pobytu można posługiwać się polskim ważnym dowodem osobistym lub paszportem. We Francji nie istnieje obowiązek meldunkowy, niemniej osoba podejmująca tu zatrudnienie, potrzebuje dokumentu potwierdzającego adres francuski, aby podpisać umowę o pracę, założyć konto bankowe, czy złożyć zeznanie podatkowe.

Dokumentem potwierdzającym adres *(justificatif de domicile)* jest umowa najmu mieszkania, polisa ubezpieczeniowa na mieszkanie, rachunek za elektryczność lub gaz, rozliczenie podatkowe, grzecznościowe zaświadczenie o zamieszkaniu *(certificat d'hébergement)*.

Podejmując zatrudnienie we Francji, Polacy mają te same prawa co obywatele francuscy.

Francuskie prawo pracy jest jednocześnie rygorystyczne i pro-pracownicze. Reguluje czas pracy, wynagrodzenia, umowy, warunki zwolnień, a także uprawnienia pracowników i pracodawców. Jego podstawą jest **Kodeks Pracy (Code du travail)**, a dodatkowo regulowane jest przez układy zbiorowe oraz prawo unijne.

CZAS PRACY

Podstawowy wymiar czasu pracy we Francji:
35 godzin tygodniowo, 151,67 godzin miesięcznie, 1607 godzin rocznie.

- Standardowy tygodniowy czas pracy wynosi 35 godzin (od 2000 r.), ale pracownicy mogą pracować dłużej – maksymalnie 10 godzin dziennie, 48 godzin tygodniowo lub 44 godziny średnio w okresie 12 tygodni (articles L3121-20 et L3121-23 du code du travail).
- Nadgodziny (powyżej 35 h) są płatne dodatkowo:
  - ✓ +25% za pierwsze 8 nadgodzin,
  - ✓ +50% za kolejne (article L3121-22 du code du travail).
- Możliwe są elastyczne godziny pracy oraz system RTT (Réduction du Temps de Travail), pozwalający na dodatkowe dni wolne zamiast wynagrodzenia za nadgodziny (article L3121-33 du Code du travail).

Przerwy w pracy

- Pracownik ma prawo do przerwy 20 minut po 6 godzinach pracy.
- Maksymalny dzienny czas pracy to 10 godzin.

Warto wiedzieć: Czy pracownik może odmówić pracy w godzinach nadliczbowych?

Praca w godzinach nadliczbowych jest poleceniem służbowym i nie można odmówić jej bezpodstawnie. **Odmowa pracy w nadgodzinach bez uzasadnienia może być uznana za faute grave (ciężkie przewinienie służbowe)**.Taka sytuacja może skutkować postępowaniem dyscyplinarnym, w tym natychmiastowym zwolnieniem z pracy.

UMOWA O PRACĘ - ROZWIAZYWANIE STOSUNKU PRACY

Umowa o pracę na czas nieokreślony – *(Contrat de travail à durée indéterminée - CDI)* jest podstawową formą zatrudniania pracownika we Francji. Tylko w ustawowo określonych przypadkach pracodawca może zatrudnić pracownika na umowę inną niż wyżej wymienioną.

association PARABOLE
parabole.asso@gmail.com
www.parabole-asso.org
Facebook Parabole Paris
tel : +09 87 01 75 22
+33 6 43 75 42 15 (SMS)
+33 6 84 87 36 59 (Facebook Messenger)

BIULETYN INFORMACYJNY nr 2

Paryż, czerwiec 2025

RODZINA

para, dzieci, rozwody, alimenty, przemoc w rodzinie, mediacja

CO TO JEST PARA?

We Francji:

Para (couple) to związek dwóch osób połączonych więzami duchowymi, fizycznymi i ekonomicznymi, tj. prowadzącymi wspólne gospodarstwo domowe. Istnieją trzy formuły takiego związku: małżeństwo, związek partnerski (PACS) oraz konkubinat. Prawo francuskie nie interesuje się płcią partnerów: każda z formuł dotyczy w równej mierze par mieszanych i jednopłciowych.

Małżeństwo (mariage) to formalny, cywilny związek dwóch osób, zawierany w merostwie, przed merem lub jego przedstawicielem. Jest to jedyna forma ślubu uznawana przez prawo francuskie – ślub kościelny nie ma we Francji żadnej mocy prawnej. Udzielenie przez kapłana ślubu osobom, które nie okażą aktu ślubu cywilnego, jest zabronione i zagrożone karą (artykuł 433-21 Kodeksu karnego). Przed zawarciem ślubu istnieje możliwość podpisania u notariusza umowy przedmałżeńskiej, regulującej między innymi kwestie własności (rozdzielność majątkowa). Małżeństwo daje parze pełnię praw, m.in. w zakresie podatków (wspólna deklaracja), ubezpieczenia społecznego oraz prawa spadkowego (małżonkowie dziedziczą po sobie nawzajem). Uznanie dziecka urodzonego w małżeństwie następuje automatycznie.

Związek partnerski (PACS) to kontrakt cywilny. Obowiązuje wyłącznie na terenie Francji. Może być zawarty w merostwie (mairie) lub u notariusza, a za granicą – w ambasadzie lub konsulacie Francji.
Uwaga: polskie placówki dyplomatyczne nie uznają kontraktu PACS. PACS daje niektóre prawa, np. do wspólnej deklaracji podatkowej oraz do pobytu we Francji dla partnera zagranicznego. W przeciwieństwie do małżeństwa, PACS nie oznacza automatycznie prawa do dziedziczenia, jednak osoby, które zawarły taki związek, mogą spisać testament, który będzie miał takie same konsekwencje w zakresie prawa spadkowego.
Związek PACS jest łatwiejszy do rozwiązania niż małżeństwo: wystarczy złożyć w tym celu wspólne lub jednostronne oświadczenie.

Konkubinat (concubinage) to wolne, nieformalne współżycie dwóch osób bez konieczności rejestracji. Do jego zawarcia wystarczy wspólnie wynająć mieszkanie lub opłacać faktury za energię. Zapewnia wiele ułatwień (możliwość wspólnej deklaracji podatkowej, prawo do zasiłku mieszkaniowego), ale nie daje pełni ochrony (zwłaszcza w zakresie dziedziczenia), i z tego względu wiele par decyduje się raczej na małżeństwo lub związek PACS. Aby rozwiązać konkubinat wystarczy przestać razem mieszkać, przy czym warto udokumentować datę zakończenia związku (np. poprzez wypowiedzenie umowy najmu lub nową deklarację podatkową). Uwaga: państwo francuskie nie wydaje oficjalnego dokumentu potwierdzającego konkubinat, niektóre merostwa mogą jednak wystawić zaświadczenie o wspólnym życiu (attestation de vie commune) lub zaświadczenie o konkubinacie (attestation de concubinage).

Porady prawne i księgowe – Stowarzyszenie Parabole

Porady prawne w zakresie:

- Prawo pracy
- Prawo rodzinne
- Prawo mieszkaniowe
- Prawo pobytowe

Porady księgowe dla osób fizycznych i przedsiębiorstw

Porady dostępne online i w naszym lokalu

☛ Śledź nas na **Facebooku**, aby poznać najbliższe terminy spotkań!

Wydawca:

Association Parabole
Alina Hetzyg-Jankowski – autorka tekstu
Radosław Wiśniewski – współpraca

Materiały źródłowe:
Portale:
- www.urssaf.fr
- www.economie.gouv.fr
- www.legalstart.fr
- www.entreprendre.service-public.fr

scantour@scantour.com.pl - realizacja, nadzór i opieka techniczna

Krm Druk – druk

Grafiki pobrane z: https://pl.freepik.com/